

עלון המשק

21.1.66
כ"ט בשבט תשכ"ו

גבעת הים
הקיבוץ המאוחד

מ. 7 4 5

באסיפות

בעזכירות

ב-8.1.66

מסרה מרים הודעה גינורי על התנה-
גותם של חברים צעירים במסיבת חג -
המולד של האורחים הנזכרים הנמצאים
במשק. חברים באסיפה תבעו לקיים בי-
גור מדוקדק בפרשה ולהביא לידיעת
הציבור את המסקנות ושמות המשתתפים
זכך דרכי התגובה כלפיהם.

=====

האסיפה אישרה החלטת ועדת ההכשרה על
יציאתו של אהרן ללימודים
בקורס הגבוה לחקלאות ברחובות.

=====

אושרה יציאתה של אסתר כדור
לסמינר הרעיוני החצי-שנתי באפעל.

=====

אשרה יציאתם של יואל קציר
ומשפחתו לשליחות לקובה, לשנה.

השליחות היא לעזרת ממשלת קובה נפיי-
תוח ענף ההורים במסגרת הפעולה המשותפת
לקבה"מ הקבה"א ובידיעת משרד החוץ.

שלומית חצורף אל ההורים היוצאים
בחודש פברואר ותחזור בספטמבר ללימודים
בכייתה י"ב, שנת המועדות לחברות במשק.

=====

יובל הביא הצעות ועדת המינויים ומועצת
החברה לבחור מעתה את מרכז-מועצת החברה
אישיה ובאסיפה.

המועמד יואל שניר נבחר
פה אחד.

=====

באסיפה ב-15.1

מרים מסרה על הטיפול במפעל ההנצחה
ע"ש משה שרה ז"ל. נבחרה ועדה, שמתפקי-
דה יהיה לסכם את אופי המפעל והיקפו
על מנת להזמין חכנית ראשונה, שחוגש
לועדת ההנצחה.

חברי הועדה: ש. דרך, יואל שניר, י. גלר,
בן-אהרן, י. שפס, אריה חפר, א. נהרי,
אלי בן-משה, אשר גולן, זכריה ב, מרים ב-ן.

=====

בית-הארחות במשק

ד"ר אבישי ז"ל ציוו את ביתו לאירוח
אורחים של המשק. במזכירות סוכס לקיים
את הבית ברוח הצוואה ומגמתו הוגדרה כבית
לאורחים, שהוזמנו ע"י המשק או אורחים,
שישלחו אל המשק ע"י מוסדות שונים.

חברי ועדת בית-ההארחות הם - מימי,
הרבט, נתן ארונז, מרכז החרב, המזכיר.
מימי תהיה אחראית על אחזקת הבית.

בימים הקרובים יחננסו חברי הועדה
לדיון על פרטי הנוהל והנוהג שיקויימו
בבית ההארחות.

=====

העולים מצ'ילי

כבר יצאו לדרך ויגיעו ארצה ב-7 לפב-
רואר. העולים: א) משפחת נחום ושלוש
הבנות בגיל - 6, 13, 16.

ראש המשפחה - משה נחום הנ
חשמלאי-טכנאי ועבד בצ'ילי בחיקוני רדיו.
למשפחה בן הנמצא עתה באולפן לנוער מתבגר
בקיבוץ מרחביה.

ב) אביגדור מלר בן 22.

ב"כ הסוכנות בצ'ילי עומד בקשר עם
מספר משפחות נוספות המיועדות למשק שלנו.

ועדת הקליטה כבר החלה בהכנות לקראת
בוא העולים.

=====

אושרה יציאתם של גידי בן-יוסף, יצחק
בדר ועומר וינר לקורס קצינים.

=====

הוחלט על יציאתה של טובה פורמן לשבוע
ימים למשק אילות, על פי חביעתה של ועדת
החינוך של הקיבוץ, המדור לגיל הרך, כדי
להדריך שם את העובדות בטיפול בחינוקות.

=====

שונות

ב-16 לח. ז. יצא קיל לארגנטינה
בשליחות לשנתיים.

ש מ י ר ת ל י ל ה

ברצוני להעלות כאן בעיה, שהתלבטנו בה רבות גם בעבר, אך היא שבה ועלתה בחריפות יתר בזמן האחרון - שמירת הלילה בבתי הילדים.

כידוע, מתחלקת אצלנו השמירה לשני אגפים: אחד, הקרוב לחדר האוכל, מצומצם בשטח וכולל 3 פעוטונים וגן; השני מתחיל בגן "אורן" (עליזה) ומסתיים בפעוטון בשכונת הפרדס. ובין אלה - 4 כיתות רבות חינוקות, בו נמצא ה"שמרטה", שרק בעזרתו אפשר לחלוש על שטח נרחב כזה.

עד כאן הכל כשורה לכאורה, אולם, הילדים שבפעוטון המבודד והמרוחק אינם שקטים כלילות והשומרת נאלצת לבלות שם את מרבית שעות הלילה ובהיעדר ה"שמרטה" מאבדת היא את השליטה על יתר בתי הילדים.

נכון, בעבר ניסו לפתור זאת עלידי שינה של הורים. אני מרשה לעצמי לומר, שאין בכך כל פתרון, אם הורה שילדו אינו שקט, חייב לישון שם במשך חודשים או אפילו שבועות. כי הורה כזה, במקרה הטוב, ישן לסירוגין רק שתיים שלוש שעות בלילה וכיצד ימלא למחרת יום עבודה? ואם ההורה הוא במקרה גם מורה - כיצד ילמד למחרת? יאמרו, יש להנהיג שם שינה של הורים בתורנות כמו בגנים, אך יש לזכור שקבוצת הילדים בפעוטון קטנה ותורנות זו נשנית במחזוריות חכופה. מה גם, שלהורים צעירים אלה יש גם ילדים בגנים ואף שם עליהם למלא חובה זו.

לאחר דיונים והתייעצויות הגענו למסקנה, שאין ברירה ויש לסדר שומרת שלישיית וכאן, כמובן, באי הקושי הגדול ביותר מצד סידור העבודה ואין צורך להרחיב את הדיבור על הסיבות.

אי לכך החלטתי לפנות ולבקש, באמצעות העלון, את אותן החברות, המשוחררות מסיבות שונות מחובת השמירה - להציע את עצמן לשמור במשך שבוע בפעוטון הזה ונקוה שלא יארך הזמן והילדים שם יהיו טוב רגועים ושקטים.

ועוד מספר מלים כלליות על השמירה בכלל. ממלאות אותה חברות מבוגרות וצעירות כאחת ובודות כלל במסירות רבה. אולם פה ושם ניתן לראות את השומרת במסיבה, באסיפה או בכל מאורע חברתי אחר. היא, אמנם, עושה מדי פעם "סיבוב", אך ילד עלול להתעורר גם בין סיבוב לסיבוב. וכשילד בוכה ומחכה זמן רב עד שמישהו יגיש אליו, הוא מאבד את הבטחון ואז, כמובן, צוחק גם הבעיות... לדעתי, החברה, שממלאת חפיד חשוב ורציני זה שבועיים בשנה, צריכה לדעת שבתקופה זו היא מחוץ לכל מאורע חברתי, שלאחר שעה עשר.

ואחרון אחרון - השומר בלילה. בשום צורה ואופן לא דובר ולא נקבע כי מקום שמירתו הוא בית החינוקות או בקרבתו. ואף על פי כן מבלה הוא חלק גדול מזמנו בשמירה שם או בחדר האוכל ולא בשטח בית-הספר, שהוא נקבע כמקום שמירתו. אני פונה בזאת לשומרים בכל הגילים - אל נא תשכחו שגם ילד גדול (אם בני כיתה ז' אמנם כבר גדולים?) זקוק להרגשת בטחון בלילה. אנא, העניקו לו זאת על ידי שמירה אחראית.

נ ע מ י

=====

בעת האחרונה נחעוררו בעיות רציניות באספקת החשמל, כתוצאה משימוש מפרז בחשמל על ידי חימום החדרים בתנורי חשמל.

יש לדעת שהשימוש בתנור חשמל לחימום החדר אינו יקר מהשימוש בתנור נפט. הבעיה היא ברשת החשמל הקיימת, שאינה מסוגלת לעמוד בעומס הרב.

ערב מתרוצצים החשמלאים בחיקון פקקים במרכזיה, כיוון שהעומס עובר על המותר. מערכות חשמל יקרות מתקלקלות באופן יסודי ונוסף לכך טובל כל הציבור משימוש מפרז זה. מהח החשמל יורד והאור אינו מספיק. מנורות נוספות או נורות חזקות יותר מזיקות וגורמות לירידה נוספת במח.

שינויים יסודיים ברשת החשמל כרוכים בהשקעה גדולה מאד בכסף ובעבודה ואינם ניתנים לביצוע כיום. לכן, הברירה היא - הפסקת השימוש בתנורי חשמל פרט לאותם מקרים שאושרו על ידי ועדת הבריאות.

החברים מחקשים בכל לשון של בקשה להקפיד במילוי הוראות אלה לפני שייגרמו - נזקים, חקלות והפרעות רציניות עוד יותר באספקת הזרם.

ז כ ר י ה

=====

השבוע חולקו לחברים 90 מקורים ועוד כ-8 יחולקו בימים הקרובים ובזה יסתיים שלב א' בפרשת רכישהם. המקורים עוברים עתה תקופת הרצה, מאחר שחברי דגניה נהנו מהם כשנה. בשבוע הבא יבואו טכנאים מחברת "אמקור" ויבדקו באופן יסודי את תקינותו של כל מקור. בינתיים גדולה השמחה במחנה, אם כי גם פ"י אינן חסרות דאגה... והדאגה - מה מקום יוקצה לו בשטח הדירה בהתאם לאפשרויות ולטעם של כל אחד וזה, כמובן, אינו שייך לכאן...

סיכומי שנה

סובים היו סיכומי הרפת בשנה תשכ"ה. היחה זו שנת החקדמות בשטחים רבים. העדר גדל ל-240 חולבות, שהניבו 1265000 ליטר חלב והמוצע לכל פרה - 5600 ליטר. למעשה היחה התנובה גבוהה יותר, אך הפרות שנוספו במשך השנה הורידו במקצת את הממוצע. במקרים רבים קנינו פרות בחודשי הריון נמוך עם מעט חלב, שרק לאחר המלסתן הניבו במלוא יכולתן. קליטתן של פרות כאלה בעדר בסוחה יותר ומחירן היה ב-130 ל"י בממוצע גבוה מזה של הפרות שמכרנו לשחיטה. ההכנסה לחולבת היחה ב-250 ל"י גבוהה מזו של השנה שקדמה לה.

תקציב ההזנה היה 338000 ל"י - 1.5 מליון מ'מזון לפי 22,2 אג' היחידה. יש בזה העברה של 2,7% בלבד על הנורמות המקובלות, דבר המעיד על יכולת מקצועית של האישי האחראי על ההזנה.

אחת החופעות המדויגות את אנשי הרפת היא, שכמות המזון המסופק ע"י המשק ירדה מ-20% של כלל המזון בתשכ"ד ל-12,2% בתשכ"ה. המזון הנוסף היו קליפות חפוזים ושאר חוצרות לזוי של "גת" (אשכול, תירס), שחת קנויה ומזון מרוכז. יש לחת את הדעת על בעיה זו, כי בארצות, אשר אינן מקבלות גרעינים מעבר לים במחירים מוזלים - האוכל המרוכז הוא יקר וניתן בצימצום, בשעה שאצלנו הוא מהוה 53% (וישנם משקים, בהם הוא למעלה מ-70%). והרי יכול לקרות שגם בארץ יתהפך הגלגל ובמידה שנרחיב את העדר נהיה צריכים להגדיל, עד כמה שאפשר, את חלקה של האספקה העצמית.

אחת הבעיות העומדות בפנינו - ההתארגנות לניהול ענף גדול. כבר השנה הגענו להכנסה ברוטו של 800000 ל"י וניהול ספרי העדר, סיכומי הענף החודשיים, מעקב אחר מהירות הגדילה של עגל מרבק (לבשר) ועוד - מצריכים כמעט איש שלם שילווה את הענף בניהול חשבונות פנימיים. בעתיד הקרוב יהיה עלינו לבנות חדר עבודה, בו יהיו מרוכזים ספרי הניהול השונים, המפוזרים עתה בחדרי החברים, דבר הגורם לחקלות הרבה.

בשנה תשכ"ה הכנסנו שיכלולים טכניים חשובים: שתי עגלות מחלקות ירק, אבוסים אוטומטיים לאוכל מרוכז לגידול הצעיר, כלב חשמלי המזיז את הפרות מחצר ההמתנה למכון החליבה. כל אלה משפרים ומקלים את העבודה בענף.

עם הרחבת הענף גדלה גם קבוצת העובדים בו והגיל הממוצע ירד באופן ניכר, בעיקר אם נביא בחשבון את החברות הצעירות וכן העובדים הצעירים מביית הספר, שגם הם ממלאים תפקיד חשוב בעבודת הרפת.

חבל, שאנו מוגבלים השנה באפשרויות הרחבה. היה כחוכניתנו להגיע עד סוף השנה ל-300 חולבות ובזה לנצל במלואו את מכון החליבה ומתקניו, אולם בשל החערבות של "המועדון", אשר הגביל את סכום ההשקעות בענף, נגיע, בסופו של הדבר, כפי הנראה, רק ל-260 - 270 חולבות.

בתשכ"ה נשלחו 7 מפרותינו לפרס במסגרת ייצוא של כ-500 פרות. ההזמנה לתשכ"ו היא כאלף ראש ואנו בודאי נשתתף בייצוא.

ולסיכום אפשר לומר - הלואי והשנים הקרובות לא תהיינה גרועות משנת תשכ"ה. פרנסו

כיוון, שפרנסו הזכיר רק דרך אגב את עבודתן של בנות צעירות ברפת, ודבר זה איננו, כידוע, חזיון נפרץ בימינו, השתדלנו לחסוף שיחה עם אחת מהן. מצאנו את חוה מ ג ל במכון החליבה, שזה עתה סיימה את מלאכת הנקיון בו. עייפה, אך מחייכת וכולה אדיבות שבפשטות.

חנה אהבת מאד בעלי-חיים על כן טבעי הוא שנמסר לה התפקיד האחראי של ההזנה בחלב - היונקות בחלב טרי והעגלות הנוגרות יותר בחלב רזה. יחד עם זאת משתחפת חוה בחליבת בוקר, בנקיון המכון ושכוע אחד בחודש עובדת בחליבת לילה. "לא, אין הדבר מכביד עלי - משיבה היא - רק קצת מפחיד לחזור בשעה מאוחרת כלילה לחדר". חוה מרוצה מעבודתה, אם כי איננה קלה כלל ועיקר. ועל השאלה - כמה שנים מתעודת היא לעבוד ברפת משיבה חשובה חד-משמעית: "לאחר הרפת אלן לעבוד במחפרה" - ללמדך, כי עוד שנים רבות נותרו לה לעבודה ברפת בשים לב לגילה הצעיר מאד.

כידוע, הלמד חוה באולפנת בני הקיבוץ, בקורס חלח-שנתי, אשר מגמחו בעלי-חיים.

עם פאולי באבלה
במות
מוניה רוגוב

היוצר ויצירתו

המהלך לאיטו בשביל המוליך למשך דרך הפרדס תוהו ומחקשה להבין - מדוע זה בחר פנחס בפינה מרוחקת זו, הסמוכה לבית-העלמין, כמקום לעבודתו האמנותית. אך בבוקר חורפי אחד, נאה ובהיר, כשנזדמנו לשיחה עם פנחס ב"אסלייה" שלו, נראה לנו הכל באור שונה לחלוטין. הבנין הקטן, המוקף משלש עבריו באקליפטוסים, קזורינות מאושות וקברים דוממים, כשלפניו מרחב ירוק ופחות - נצטייר לנו כרומנטי, וכראוי ואף אידיאלי להשראה ולריכוז.

נכון, פנחס לא בחר בו מדעך ובכורונה תחילה. אדרבה, שנים רבות עבד בפרדס א' כמבנים ארעיים, שהקימם במו ידיו אם מארגזים, ואם מחמרה או בסונדה וכלל לא חלם לעקור משם. אולם מזגו המרושע של כלב השומר הוא הוא שהבריחו והכריחו לתור אחר מקום שקט ומחאים. והוא נמצא בבניין קטן, ששימש לפני כך וכך שנים מחסן למכוורת (מי זוכר עדיין מתי היחה לנו מכוורת?), ולאחר מכן שימש מחסן לזבלים כימיים, מוקף צמחייה סבוכה, ממש ג'ונגל אפריקני, שורץ נחשים ועקרבים למיניהם.

בשיפוץ המבנה השקיע המשק כ-600 ל"י אך בעיקר הושקעה בו עבודה נמלים במשך שנים של פנחס עצמו עד אשר הופכו לפינת חמד בחוץ ולמקום נוח לעבודה בפנים.

החצר הגדורה מלאה גושי אבן ועץ, פסלים בלתי מוגמרים וצמחייה אקזוטית מטופחת, המחמזגת להפליא עם הנוף והיצירה. פנימו של המבנה מחולק לשני מדורים ובו סדורים כלי עבודה, צבעים, ארגזים עם תמונות, היצירות שחזרו מהתערוכה ומדפים מלאי חרסים ומיני "עתיקות", שפנחס אסף בטיוליו המרובים אם ביהודות ואם בחברותא. תמצא בו גם שלחן וכלים זעירים לקפה ואף מיטה לתנומת צהריים...

כמובן, אין הדברים פשוטים כל עיקר. בעיווחיו של האמן מיוחדות הן בכל מקום וכן של האמן בקיבוץ. נביא לדוגמה דבר פשוט. לכאורה כמו "חומרי הגלם" - העץ והאבן, שהם גם יקרים וכן קשים לתעבורה. והחקציב? "ממש בושח לספר עליו - 10 לירות לחודש", שהוא, לדעתו, מן הנמוכים ואולי אף הנמוך ביותר במשקי הקיבוץ. וכאן מגלה פנחס "בסוד" שהוא נהנה בענין זה מתמיכתם של בני משפחתו...

אך בעיה הבעיות הוא - הזמן, או יותר נכון - חוסר הזמן. מקבלים, אמנם, מן המשק יומיים בשבוע, אך מה הם לעומת החוכניות הרבות והסקיצות המונחות ב"אסלייה" כאבן שאין לה הופכין ורק הזמן יכול לגאלן... מה גם שפנחס הוא חצרן של כל בתי הילדים ושל בית-הספר ולא חמיד ניתן לו לנצל אפילו את היומיים, כי כבד העול ולא מעטות הן הדאגות. על כן למרות העבודה בשבתות, בחגים ובערבים - הזמן היה והחה המטרד העיקרי, שלא חמיד מצליח פנחס להחגבר עליו.

כאמור - התכניות הן רבות: פנחס מכין עבודות פיסול וציור לתערוכה נוספת. המדובר הוא, כמובן, בטווח ארוך, בעוד שנתיים שלוש. היצירה בפיסול קשה במיוחד מבחינה גופנית, הדורשת זמן ממושך בשל ממדיה וכן רצונו שלפנחס לשמור על הביטוי האישי, המציין את יצירותיו - כל אלה תובעים סבלנות, אורך רוח ועבודה שקדנית.

בד בבד עם זה מכין פנחס שתי עבודות בשביל הבית - פסל למרפסת המערבית של המועדון, שחכניתו הוחרחה כבר ונחקבלה על דעת כל הגורמים, ביניהם האדריכל אלכס קסטן. העבודה השניה הוזמנה על ידי פעילי הספורט הותיקים במשק לקישוטם של מגרשי הסנים על שמו של צבי פולק ז"ל.

מה הם גורמי השראה ליצירתו של פנחס? התשובה היא פשוטה בתכלית: עולם הצומח והחי ובקיצור - חיי הכפר. ויעידו על כך צמחי האגבה הפשרניים על עליהם הזקופים המתנשאים אל על, שניתן להם ביטוי נרחב ביצירות האבן והעץ, הציפורים, הדגים ובעלי-חיים אחרים כפיסול ובציור המפוזרים בחוץ ובפנים. אמנם, פנחס גם מצביע על עבודות, בהן הוא מנסה לתח ביטוי ל"תקופה", כלומר למכונה, לאסוס וכד', אך לפי שעה אין הם אלא התחלה זעירה בלבד.

כסיומה של השיחה, נשאלה כמובן גם השאלה השיגרית, אך הבלתי נמנעת - מהי עמדתו לגבי בעיה "האמן בקיבוץ" שרבים וכן טובים דנו ודנים בה למכביר. פנחס מודה, שהקיבוץ משחרר את האמן מכל הטרדות ודאגות הקיום וניתנת לו האפשרות להתפחת ולהתקדם אולם בשלב זה דרוש לו הזמן. ואילו ניתנה לו הבריירה להקדיש את כל 24 שעות של היממה ליצירה אמנותית, שהיא כ"אש בעצמותיו" היה נאחז בה בשמחה...

ועל כך לא לנו לדון ובודאי שלא לנו לשפוט.

./.

ל צ י ל ה ו א מ צ י ה
מיטב הברכות
לנישואיכם

למשפחת ש ל ו ן על כל ענפיה
מ ז ל ט ו ב

איננו יותר היחידים בשוק

השנה שונה המצב בדברים רבים ונמנה אותם אחד לאחד. חלק מבתי-חרושת הזמינו חביות מחוץ-לארץ על פי היתר ממשלתי לייבא חביות בזמן שלא היה ביכולתנו לעמוד בכל ההזמנות. וכך נוצר תקדים וגם בתי חרושת אחרים הזמינו חביות מחו"ל אף מבלי לפנות אלינו ולו גם בהז-מנה סמלית בלבד.

מפעלים, שקיבלו חביות מהחוץ, אף כי הזמינו גם אצלנו מוכרחים להשתמש תחילה בחביות המ'ובאות ורק לאחר מכן יקלטו גם אח החביות שלנו. היה עלינו לעשות מאמצים כדי שהם יקבלו גם כמויות קטנות של חביות מאתנו, ולא נהיה

מובטלים עתה ועמוסים יותר על המידה בשיאה של העונה. ההזמנות בכללותן מסתכמות ב-4000 חביות פחות מאשר בשנה הקודמת ואספקתן למזמינים מתבצעת באורח אטי. לדוגמה - בשלש החודשים הראשונים של השנה - אוקטובר - ינואר - ייצרנו ב-900 חביות פחות מאשר בעונה שעברה. נוסף על כך יש לציין, שהשנה פחתו ההזמנות של מיצים בחביות.

שיגרנו תזכיר למשרד המסחר והתעשייה ובהשווה עליו הובטח לנו לא לחת רשיונות ייבוא לחביות, אך רק הזמן יוכיח אם הבטחה זו אמנם תקייה.

עד כה היינו היחידים בשוק המקומי. עתה הוקם מפעל נוסף במגדל העמק, שטרם הופעל אך יש להניח, שבימים הקרובים יתחיל לייצר חביות ואז נעמוד בפני התחרות ויתכן שאפילו פרוצה וסימנים רבים מעידים על כך. כי מפעל, אשר הושקע בהקמתו כ-700 עד 800 אלף לירות ירצה לתפוס את מקומו בשוק המקומי ולו גם על חשבון הורדת המחירים.

בעליו של המפעל החדש במגדל העמק - המועצה האיזורית מנהליו - יי חבתיים, שעברו אצלנו ב"גח". הם, אמנם, לא הכירו את המכונות קודם, אך היו חבתיים בעבודתנו באופן קבוע. קשה לדעת מה יהיה יחסם לעבודה קולגיאליה וכיצד ינהגו בשאלת המחיר ובניהול מו"מ. לעת עתה אינם מראים כל סימן של רצון טוב ומעמדות פנים כאילו אינם יודעים על קיומנו. כדאי לספר על עובדה מגוחכת אחת, שהם פנו ל"גח" וביקשו שזו תזמין אצלם חביות... הם, כמובן, פנו לכל בתי החרושת למיצים בבקשה דומה, אך אלה השיבו כי לשנה זו אין הם צריכים חביות, כי כבר התקשרו אחר-אנו מקרים, שהמסבר הפוקד אותנו יחלוף ונמצא דרכים להתגבר על הקשיים ונביא

אח כל הגורמים לידי יחסים הוגנים. הרי מאחורינו שנים רבות של נסיון (27), יחסים נרחבים עם בעלי בתי-חרושת למיצים, שעברנו לשביעות רצונם הן בטיב התוצרת והן ביחסי אנוס. לו הממשלה הייתה מחייחסת בעין יפה לתוצרת הארץ ולא הייתה משוה את מחיריה עם אלה שבחו"ל, הרי שיש מקום לשני מפעלים לייצור חביות, אבל בלי ייבוא מחו"ל.

אנחנו עובדים עתה כחבתניה כ-22 איש. מחציתם - פועלים שכירים. יצויין, שישנם סימנים לרצון טוב של המוסדות האחראיים שלנו להוסיף מספר אנשים מן המקום ואולי גם להתחיל בזמן הקרוב בהחלפתם של השכירים. התוצרת היומית היא בערך - 80 - 85 חב'.

לירובה

ל בעי ת הבטיחות

דו"ח ועדת הבטיחות עורר שוב את השאלה הנוקבת: מי בכל זאת אחראי אצלנו ישירות לבטיחות חברינו וילדינו בעבודה ובחבורה? ועדת הבטיחות, לפי עדות עצמה, הנה רק ועדה מייעצת (ואין לי ספק, שהיא ממלאה את תפקידה באחריות ובידע). אולם הנסיון, ולעתים נסיון מר מאד מלמדנו, ששום חברה מודרנית - ממוכנת, אינה יכולה לוותר על משטר ומשמעת בשטח זה. הנה כמה ראיות מתוך אותו הדו"ח: "...גם עתה אפשר לראות לא פעם אנשים יוצאים לשה על כנפיו של סדקטור", "ניתן לראות שם שעובדים ליד מכונת ההלחמה בחשמל וכו' וכו'. ואפשר להוסיף כהנה וכהנה. יש רק להיזכר באסונות מחרידים ומיותרים, שקרו בקיבוצים אחרים כדי להכין; שאין להסתפק בוועדה "מייעצת" בשטח זה. אין אנחנו יכולים לוותר על פונקציה, שמחוצה לנו ממלאה אותה המשטרה (וגם היא פחות מדי!). צריך להיות בתוכנו חבר מיופה כוח החייב לדאוג לביצוע תקנות הבטיחות ואם יהיה נחוץ גם באמצעים אדמיניסטרטיביים. ומוטב שעה אחת קודם.

שאל

ע מ נ ו א ל ר ו ז נ ב ל ו ס סופח לוועדת האספקה בתפקיד של אחראי על מחלקת השעונים. הוא הועיד לכך שני ערבים בשבוע: ביום ב' ישב עמנואל בחדר-האוכל משעה 8.30 בערב עד 9.30 ויקבל שעונים לחיקון. ביום ד' באותה שעה יחלק את השעונים המתוקנים.

כללים וחרוץ

מקורות

בזמן האחרון הגיעו למסקנה, שאחד הדברים הנחוצים לפיתוחו והבראתו של המשק ההסתדרותי - היא הדאגה המחמדת לדימוקרטיה פנימית, קל וחומר נכון הדבר לגבי הקיבוץ. השאיפה לסדרים דימוקרטיים בחיי החברה והכל-כלה היא טבעית ונצחית, המתעוררת כל פעם מחדש בכל הזמנים ובכל העמים. כך הוא המצב בארצות הקאפיטליסטיות וכך הוא בברית-המועצות ובכל הארצות הקומוניסטיות במזרח אירופה ואפילו במזרח הערבי גוברת והולכת השאיפה לדימוקרטיה.

לכן, נראה לי שמי שחושב כי בשנת 1966 אפשר וכדאי לנהוג בקיבוץ בשיטה של "דימוקרטיה מוגבלת" אינו הולך עם הזמן. יש לנו כלים דימוקרטיים מאד כאסיפה הכללית השבועית, ועדות, בחירות שנחיות ועוד. אבל דוקא בשנה האחרונה אנו עדים לפך, שחוכן הכלים האלה נמצא בסכנה.

נביא לדוגמה את האסיפה הכללית. מוסד זה טרם איבד מחשיבותו, אבל המזכירות עשויה להצר את צעדיו באם חשמש בו אך ורק לאישור החלטות המזכירות. אל לנו לשכוח כי אנו חברה וולונטרית ואין שום טעם להדגיש את הניגוד בין "הציבור" לבין "בעלי התפקידים". תנאי החיים של החברים שווים ביסודם ומי שהיום "ציבור" עלול מחר להיות "בעל תפקיד" ואם אין זהות בין הציבור לבין הנהלת הקיבוץ תשאונה החלטות רבות על גבי הניר. לכן, עלינו לחשוב באופן רציני על חידוש פני האסיפה.

הצעתי הראשונה היא, שלא המזכיר ינהל את האסיפה. המזכיר ירכז את ישיבות המזכירות, יטרח בענייניהם הדחופים של החברים, יעמוד בקשר עם החוץ, כל אלה - חפיקי נכבד כשלעצמו. אולם כפי שלא יכול ראש ממשלה לנהל את ישיבות הכנסת לא יכול מזכיר משק לנהל את האסיפות כי הוא צד מאד אינטרסנטי. מטבע הדברים ירצה הוא להעביר את החלטות המזכירות ויהי מה. לבוא מזאת בלתי אפשרי הוא, שקיום אסיפה יהיה תלוי במצב בריאותו של המזכיר בערב האסיפה וכן במצבים פרטיים אחרים. יש, על כן, לבחור, לדעתי, בנשיאות שתקבע חכניה שנחית לאסיפות ואף תנהל אותן.

הנשיאות תסמן חכניה שיגרתיה לאסיפות ותוכניה שנחית או רב-שנחית לדייונים פאסיפות. זאת אומרת שקובעים את המספר המשוער של אסיפות בשנה, בכוונה שלא תחבט, עד כמה שאפשר, האסיפה השבועית. אחר כך קובעים את הסכימה - אינפורמציה, אישור או דחיה של החלטות המזכירות, דו"חיים. לפרקים האלה קובעים זמן מסוים, כך שבכל אסיפה יקויים גם דיון על בעיה כלשהי מבעיות חיינו. וכאן אנו מגיעים לבחירתן ופעולתן של הועדות.

רעיון הועדות לליבוץ וביצוע הוא טוב ונכון, אך המימוש הוא לקוי. והבעיות הן רבות: בתירת הועדות, עצמאותן, השתתפות חברי הועדה בפעולתה, חובת הפעילות של פל החברים במסגרת הועדות, אי מינוי קבוע של חלק מחברינו לועדות, מינויו של חבר אחד למספר ועדות ועוד.

אי אפשר לדון בכל הבעיות במסגרת של רשימה. שהעניינים אינם בסדר מוכיחה העובדה, שבזמן האחרון משתתף רק חלק מן החברים בבחירת הועדות. הפנייה אל החובה האזרחית של החבר, לא הועילה, כנראה, כי ישנן סיבות רציניות להימנעות.

רוצה אני להביע את דעתי על דבר אחד - אופן בחירת הועדות. אין טעם לבחור בערב אחד ובבח אחד את כל הועדות, כשרק אחת או שתיים מהן מסרו דו"ח על פעולתן. אני מציע שצורה הבחירה הזאת תתחל אחת לחמיד. במקומה עלינו להנהיג מסירת דו"חיים באסיפות כמשך כל השנה. בהזדמנויות אלה נברר את כל הפעולות בקיבוץ אחת אחרי השניה. בשקט ונקבע באמת את מהלך חיינו בהתאם לרצוננו. בהזדמנויות אלה נלמד גם הרבה על המרחש בבית. חברי הועדות ירגישו יותר אחיות; החברים יוכלו להביא את הצעותיהם וביקורתם ויהיו בקיאים יותר בבעיות המשק והחברה, בקרבה הם חיים.

החיאוריה, שהחיים הם כל כך מסובכים, שהאיש הפשוט לא יכול לחדור לכך ל הבעיות, אינה מחאימה לנו. החבר שלנו צריך להתבגר ולהיות אדון לחייו. עקרון הדו"חיים צריך לחול גם על היחידות המשקיות והכלכליות שלנו. בתיכנון מחאים ישנה אפשרות להגיע לכל אלה במסגרת האסיפה הכללית.

חושב אני כי שינוי פני האסיפה יהווה צעד גדול ליחור דימוקרטיזציה בחיים שלנו ויסייע בזה להגברת הפעילות של היחיד ולהפחתת הפסיביות והרינון במחנה.

ראובן קליש